

(JRAŠO MOKINYS)

MOKINIO KODAS

MOKINIO GIMIMO DATA

<i>metai</i>				<i>mėnuo diena</i>			

(PAPILDO PRIEŽIŪROS TARNYBA)

vieta lipdukui su kodu

disleksija

**KONTROLINIS DARBAS
PAGRINDINĖS MOKYKLOS
ŠEŠTAI KLASEI
“Vandenyje”**

2005 BALANDIS

Instrukcija moksleiviui

1. Patikrink, ar egzaminų rinkinyje yra 8 puslapiai.
Jeigu truktų lapų ar šiaip kas užkliūtų, pranešk mokytojui.
2. Šiame puslapyje ir atsakymų lape įrašyk savo kodą ir gimimo datą.
3. Atidžiai skaityk visus tekstus ir užduotis.
4. Sprendimus užrašyk juodos spalvos šratinuku arba plunksna.
Nevartok korektoriaus.
5. Užduotyse nuo 1 iki 20 yra pateikti keturi atsakymai: A, B, C, D.
Jiems atsakymų lape atitinka toks langelių išdėstymas:

A	B	C	D

6. Parink tik tai vieną atsakymą ir jam atitinkantį langelį padažyk tušinuku, pvz. jei parinkai atsakymą „A“, tai šitaip:

■	B	C	D

7. Žymėdamas atsakymus, stenkis neklysti, bet jeigu jau apsirikai, klaidingai pažymėtą atsakymą apibrauk ratu ir pažymėk kita.

⊗	B	C	■

8. Nurodytose vietose aiškiai įrašyk užduočių nuo 21 iki 26 sprendimus. Klaidingus atsakymus perbrauk.
9. Paskutinis egzaminų lapo puslapis yra skirtas juodraščiui.
Užrašai juodraštyje nebus tikrinami.

**Darbo laikas:
60 minučių**

**Galimų balų
skaičius: 40**

Sėkmės!

S-L1-052

Tekstas uždaviniui nr. 1.

Pagal senovės Graikus fizinis pasaulis buvo sukurtas iš gaivalų, tai yra iš vandens, oro, ugnies ir žemės. Jie manė, jog viskas, kas kieta yra žemė, viskas, kas lengva ir nenukrinta ant žemės yra oras, viskas, kas skysta - vanduo, tačiau viskas, kas karšta ir lengvesnis už orą yra ugnis.

Pagal knygą: A. Aduszkiewicz, P. Marciszak, R. Piłat, *Edukacja filozoficzna*.

Uždavinys 1. Iš kiek gaivalų, pagal senovės graikus, buvo sukurtas fizinis pasaulis ?

- A. Iš vieno. B. Iš dviejų. C. Iš trijų. D. Iš keturių.

Uždavinys 2. Sūrūs vandenys sudaro 96% visų Žemės vandenų, tačiau gėli vandenys įšaldyti ledynuose – 2%. Kiek procentų Žemės vandenų sudaro likusieji gėli vandenys?

- A. 2% B. 4% C. 96% D. 98%

Tekstas uždaviniams nuo 3 iki 5.

Jau nuo labai seniai žmogus svajojo narstyti kaip žuvis ir plaukioti laivais jūromis. Yra žinoma saktė apie nepaprastas jūrų klajones grįžtančio iš Trojos į tėvynę Itakos karaliaus Odisėjo. Štai išgyvena jis audras, laivų katastrofas, karus ir nelaisvę. Nepadeda jam nei vėjų dievo Eolo suteikta pagalba. Odisėjo nelaimių priežastis yra jūrų dievo Poseidono rūstumas. Tai dėl jo keršto, tiktai po daugelio metų, Feakų karaliaus Alkino pagalbos dėka, pavargęs jūreivis sugrįžta namo, kur jo laukia ištikima žmona Penelopė ir sūnus Telemachas.

Nepaprastus Trojos didvyrio nuotykius įdomiai aprašė Homeras *Odisėjoje*.

Pagal knygą: V. Zamarowsky, *Bogowie i herosi mitologii greckiej i rzymskiej*.

Uždavinys 3. Posakis *plaukioja kaip žuvis* reiškia, jog kažkas:

- A. išsilaiko vandens paviršiuje.
B. labai gerai plaukioja.
C. plaukioja burlaiviais.
D. plaukioja bangomis.

Uždavinys 4. Kurioje eilutėje pateikta taisyklinga įvykių eiga, kuri atitinka tekstą?

- A. Susitikimas su šeima. Karaliaus pagalba. Klajonės jūromis.
B. Klajonės jūromis. Susitikimas su šeima. Karaliaus pagalba.
C. Karaliaus pagalba. Susitikimas su šeima. Klajonės jūromis.
D. Klajonės jūromis. Karaliaus pagalba. Susitikimas su šeima.

Uždavinys 5. Su kokio valdovo vardu siejasi Homero kūrinio *Odisėja* pavadinimas?

- A. Jūrų. B. Feakų. C. Vėjų. D. Itakos.

Tekstas uždaviniui nr. 6.

Staiga iš vandens išnirio nuostabi asmenybė. Tai buvo nežemiško grožio mergelė: iki liemens -nepaprasto grožio jaunuolė, nuo liemens žemyn -sidabriniais žvynais blizganti žuvis. Mėnulio šviesoje ji buvo puikiai pastebima. Turėjo juodus kaip smala plaukus, kurie tartum žiedai krito ant jos balto, lyg iš marmuro išdrožinėto kaklo; safyro akys žiūrėjo keistai, kraupiai ir liūdnei, o švelniai paraudę veideliai dvelkė burtų kupinu grožiu.

Pagal knygą: A. Oppman, *Legendy warszawskie.*

Uždavinys 6. Aprašydamas sireną teksto autorius daugiausiai naudojo:

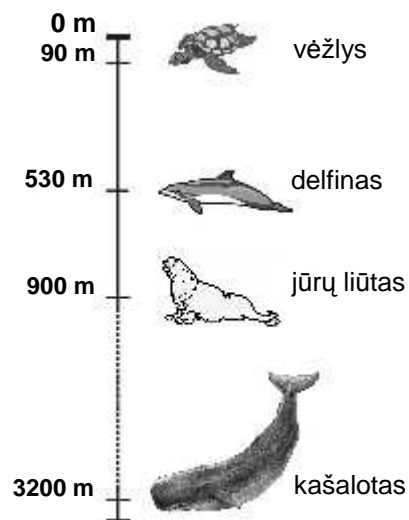
- A. epitetus. B. metaforas. C. palyginimus. D. onomatopėjas.

Piešinys uždaviniui nr. 7.

Panirimo gylis sulaikius kvėpavimą

Uždavinys 7. Giliau nei 1 kilometras paneria:

- A. vėžlys.
B. delfinas.
C. kašalotas.
D. jūrų liūtas.

Uždavinys 8. Kokią kompiuterinę programą reikia panaudoti, norint surasti informaciją apie jūrų gyvūnus?

- A. Teksto editorių.
B. Kalkuliacinį lapą.
C. Interneto paieškos sistemą.
D. Grafikos programą.

Uždavinys 9. Kurioje eilutėje yra išvardintos žuvys nuo lėčiausiai iki greičiausiai plaukiojančių vandenyje?

- A. Kardžuvė, tunas, lašiša, ryklys.
B. Ryklys, tunas, lašiša, kardžuvė.
C. Kardžuvė, lašiša, tunas, ryklys.
D. Lašiša, ryklys, tunas, kardžuvė.

Lentelė uždaviniui nr. 9.

Žuvų plaukimo greitis km/val.	
lašiša	20
kardžuvė	130
ryklys	40
tunas	100

Tekstas uždaviniams 10 ir 11.

Ryšium su dauginimusi, maisto ieškojimu ir metų laikų pasikeitimais, nekurios žuvis įveikia tolimus maršrutus. Silkės keliauja tikrai jūrų ribose. Lašišos ir eršketai keliauja iš jūrų į upes, unguriai keliauja toli, iš upių į Sargaso jūrą, kuri yra jų neršto vieta.

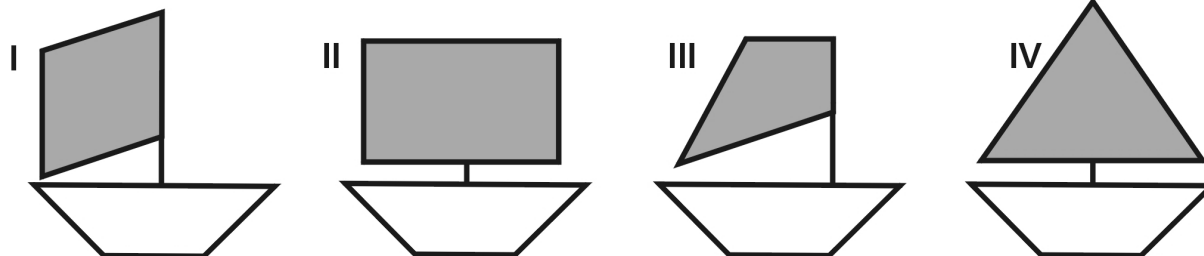
Uždavinys 10. Žuvis, kuri keliauja vien tikrai sūrų vandenų ribose tai:

- A. ungurys. B. silkė. C. lašiša. D. eršketas.

Uždavinys 11. Ungurių keliavimo priežastis tai:

- A. upių vandenų lygio pasikeitimai.
B. maisto stoka upėse.
C. kiaušinėlių sudėjimo būtinybė.
D. metų laikų pasikeitimai.

Piešiniai uždaviniams nuo 12 iki 14.

Uždavinys 12. Rombo pavidalą turi burė pavaizduota piešinyje:

- A. I B. II C. III D. IV

Uždavinys 13. Lygiagrečių poras turi figūros, vaizduojančios bures, pažymėtas numeriais:

- A. I ir II B. II ir III C. I ir III D. I ir IV

Uždavinys 14. Kiek simetrijos ašių turi figūra vaizduojanti burę, pažymėtą numeriu I?

- A. 1 B. 2 C. 3 D. 4

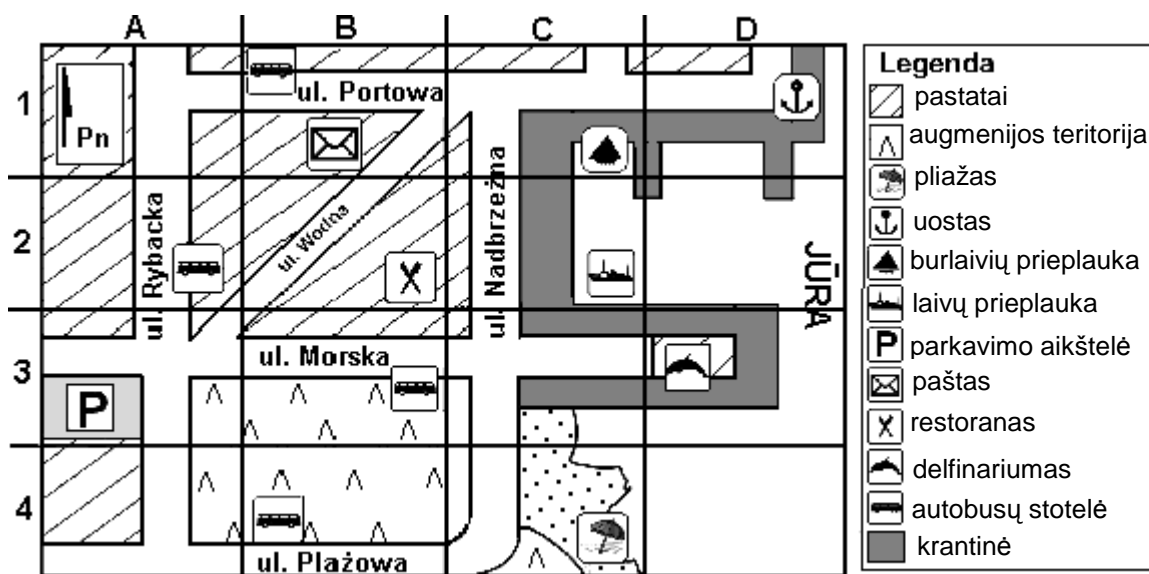
Tekstas uždaviniui nr. 15.

Drėkintuvo aptarnavimo instrukcija. Prieš įjungiant drėkintuvą, reikia patikrinti, ar stovi ant lygaus paviršiaus, tinkamu atstumu nuo šiluminių įrengimų bei, ar yra įtaisytas jame indelis vandeniui supilti. Įjungus drėkintuvą, pageidaujamą patalpoje drėgnumo lygį nustatoma reguliatoriumi. Prietaiso valymui reikia atjungti jį nuo elektros tinklo.

Uždavinys 15. Pagal instrukciją negalima naudoti drėkintuvo, jeigu:

- A. pabaigtas jo valymas.
B. pastatytas toli nuo karšto radiatoriaus.
C. nėra jame įmontuoto indelio su vandeniu.
D. nenustatytas atitinkamas oro drėgnumo lygis.

Planas uždaviniams nuo 16 iki 18.

Uždavinys 16. Delfinariumas yra plano langelyje, pažymėtame koordinatėmis:
 A. (C1) B. (C2) C. (D1) D. (D3)

Uždavinys 17. Į delfinariumą arčiausia yra iš autobusų stotelės, kuri yra gatvėje:
 A. Rybacka. B. Morska. C. Portowa. D. Plażowa.

Uždavinys 18. Norint patekti trumpiausiu keliu iš delfinariumo į parkavimo aikštelę, reikia eiti kryptimi:
 A. į šiaurę. B. į rytus. C. į pietus. D. į vakarus.

Paskaitų programa uždaviniams 19 ir 20.

Delfinariumas Paskaitų programa		
Valanda	Laiko trukmė	Tema
9:30	45 minučių	Tropinių jūrų gyvenimas
10:30	30 minučių	Nepaprastos jūros ir žemynai
11:15	45 minučių	Kas gyvena Baltijos jūroje?
12:15	60 minučių	Egzotiškos akvariumų žuvis

Uždavinys 19. Norėdami sužinoti, kokios žuvis yra gaudomos mūsų jūros pakrastyje, turime išklausti paskaitos, kuri prasideda valandą:
 A. 9:30 B. 10:30 C. 11:15 D. 12:15

Uždavinys 20. Kiek minučių trunka pertrauka tarp paskaitų?
 A. 15 B. 30 C. 45 D. 60

Uždavinys 24. Parašyk, kokį pavojų žmogui sukelia užterštas vanduo. Pateik pavyzdį.

.....

.....

Uždavinys 25. Parašyk, kokie naudingi pakeitimai įvyko žmogaus gyvenime laivybos plėtros dėka. Pateik tris skirtingus tų pakeitimų pavyzdžius.
Tavo atsakymas turėtų užimti mažiausiai pusę skirtos jam vietos.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Žodžio lizdas skirtas uždaviniui nr. 26.

plaukikas, -ė (2)	v. vns.: K. plaukiko, G. plaukiką; v. dgs.: V. plaukikai, K. plaukikų, G. <i>plaukikus</i> . 1. «plaukimo sportininkas»: <i>Rungtynėse dalyvavo geriausi plaukikai</i> . 2. «mažesnis už karvelį vandens paukštis ilgu, plonu snapu»: <i>Plaukikas neišsigando meškeriojo</i> . 3. «kas plaukia, kas moka plaukti»: <i>Tu esi visai neblogas plaukikas</i> .
Santrumpos	v. – vyriškoji giminė (2) – kirčiuotė vns. – vienaskaita dgs. – daugiskaita V., K., G. – vardininkas, kilmininkas, galininkas

Uždavinys 26. Iš žemiau pateiktų sakinių išrink ir pabrauk tris informacijas, kurias gausi skaitydamas žodžio lizdą *plaukikas*.

- Skirtingų žodžio reikšmių paaiškinimai.
- Žodžio kilmės aiškinimas.
- Informacija apie žodžio linksniavimą.
- Žodžio panaudojimo pavyzdžiai.

Juodraštis

